

โครงการเฝ้าระวังสุขภาพประชาชนบริเวณพื้นที่เศรษฐกิจพิเศษ¹

Health Surveillance at special economic zones

ตามที่รัฐบาลประกาศพื้นที่เขตเศรษฐกิจพิเศษตั้งแต่ พ.ศ. 2558 เป็นต้นมา กระทรวงสาธารณสุข เล็งเห็นปัญหาสาธารณสุขที่อาจจะเกิดขึ้นตามมา และด้วยกระทรวงสาธารณสุขได้ดำเนินโครงการต่างๆ ครอบคลุมทุกจังหวัด โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ประชาชนไทยมีสุขภาพดี แต่การเปิดพื้นที่เศรษฐกิจพิเศษ ทำให้เกิดปัจจัยภายนอกคือการเคลื่อนย้ายประชากร ซึ่งอาจทำให้เกิดปัญหาด้านสุขภาพ เช่น การเข้ามารับการรักษาโรคในเขตประเทศไทยทำให้เกิดภาวะเสี่ยงด้านสุขภาพของประชากรไทยในบริเวณเขตเศรษฐกิจพิเศษ การเข้ามาเรียนหนังสือของเด็กๆ การเคลื่อนไหวของวัยแรงงานเป็นจำนวนมากทั้งที่เป็นแบบเข้าไปเย็นกลับ หรือมาตั้งถิ่นฐานถาวร เป็นต้น ดังนั้นกระทรวงสาธารณสุขจึงพยายามช่วยเหลือประเทศเพื่อนบ้านตลอดมา เท่าที่สามารถช่วยได้ เช่นการสร้างสถานอนามัยให้ประเทศเพื่อนบ้านเพื่อให้ประชาชนเพื่อนบ้านไม่ข้ามมายังฝั่งประเทศไทย แต่ก็ยังเป็นเพียงการลดปัญหาเท่านั้น

ดังนั้นกระทรวงสาธารณสุข โดยหน่วยงานต่างๆ พยายามแก้ไขปัญหาที่อาจจะเกิดขึ้น หรือป้องกันการเกิดปัญหาที่อาจจะเกิดขึ้น สำหรับกรมอนามัย โดยสำนักส่งเสริมสุขภาพ ได้ดำเนินโครงการเฝ้าระวังสุขภาพประชาชนในพื้นที่เศรษฐกิจพิเศษ โดยการเปรียบเทียบสุขภาพประชาชนในพื้นที่เศรษฐกิจพิเศษและพื้นที่อื่นที่อยู่ใกล้เคียง และใช้ระเบียบวิธีวิจัยมาช่วยในการดำเนินการ เพื่อแสดงให้เห็นว่าสุขภาพประชากรไทยเป็นอย่างไรเมื่อมีการเปิดเขตเศรษฐกิจพิเศษ ผ่านตัวชี้วัดต่างๆ

พบว่าการมีสุขภาพดีสามารถวัดด้วยตัวชี้วัดต่างๆ แต่ผู้ดำเนินโครงการขอเลือก 1 ตัวชี้วัดและสมมุติ (assume) ให้ตัวชี้วัดดังกล่าวเป็นตัวแทนสุขภาพของประชาชนทั้งหมด และผู้ดำเนินโครงการขอเลือกตัวชี้วัดจากกลุ่มวัยทำงานหรือวัยแรงงาน นั่นคือ ร้อยละของวัยทำงานอายุ 30-44 ปี มีดัชนีมวลกายปกติ เนื่องจาก 1) วัยทำงานเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศ และมีการเคลื่อนย้ายของกลุ่มวัยทำงานมากที่สุดบริเวณพื้นที่เศรษฐกิจพิเศษ และ 2) ค่าดัชนีมวลกายเป็นตัวชี้วัด ระดับสากล

วัตถุประสงค์

เพื่อเปรียบเทียบสุขภาพประชาชนในพื้นที่เศรษฐกิจพิเศษและพื้นที่อื่นที่อยู่ใกล้เคียง

การดำเนินการ

1. การตั้งสมมุติฐาน

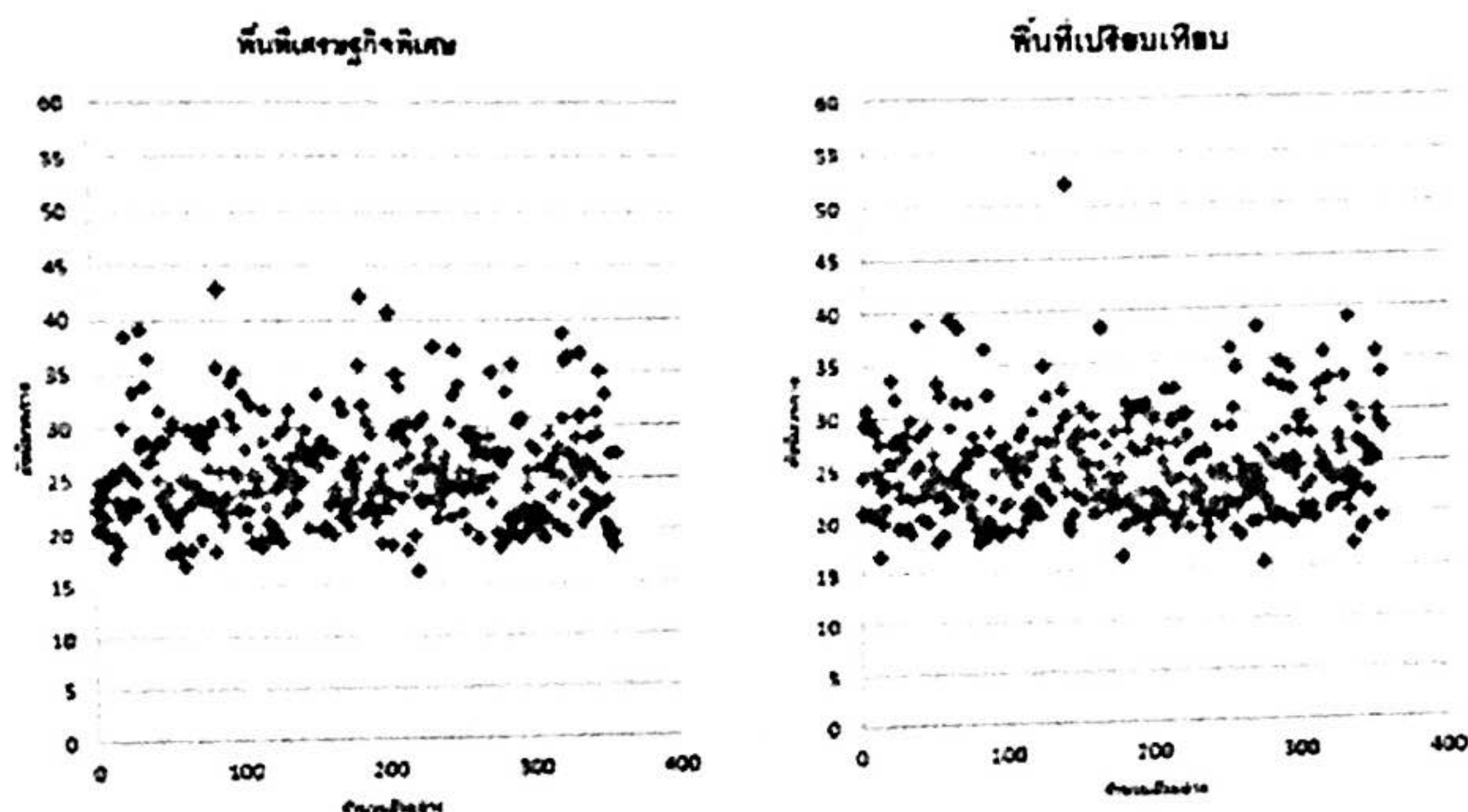
H_0 : สุขภาพประชาชนในพื้นที่เศรษฐกิจพิเศษไม่แตกต่างจากประชาชนในพื้นที่อื่นที่อยู่ใกล้เคียง

H_a : สุขภาพประชาชนในพื้นที่เศรษฐกิจพิเศษแตกต่างจากประชาชนในพื้นที่อื่นที่อยู่ใกล้เคียง

2. การเก็บข้อมูลสามารถเก็บได้ 356 คนจากจำนวนตัวอย่างทั้งสิ้น 384 คนจากจังหวัดตัวอย่าง 1) กาญจนบุรี 2) ตาก 3) หนองคาย และ 4) สงขลา

3. การ plot Scatter Diagram

¹ จากโครงการเฝ้าระวังสุขภาพประชาชนบริเวณพื้นที่เศรษฐกิจพิเศษ พ.ศ. 2560 โดย นางสาวดิพร สุขอรุณ นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการพิเศษ กลุ่มบริหารยุทธศาสตร์ สำนักส่งเสริมสุขภาพ กรมอนามัย

4. การคำนวณค่าสถิติ

ค่าสถิติ	พื้นที่เศรษฐกิจพิเศษ	พื้นที่เปรียบเทียบ
ค่าเฉลี่ยเลขคณิต	๒๕.๖	๒๔.๙
ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	๔.๖	๔.๗
BMI ปกติ (๑๘.๕-๒๔.๙)	ร้อยละ ๔๖.๓	ร้อยละ ๕๓.๑

$$Z = ๑.๙๑๕๑๖๓, \infty = ๐.๐๕, \text{ ช่วงของการยอมรับสมมติฐาน } H_0 = \pm ๑.๙๖$$

5. แปรผล

สุขภาพประชาชนในพื้นที่เศรษฐกิจพิเศษไม่แตกต่างจากประชาชนในพื้นที่อื่นที่อยู่ใกล้เคียง ด้วยความเชื่อมั่นร้อยละ ๙๕.๐

สรุป

การเปิดพื้นที่เศรษฐกิจพิเศษไม่ส่งผลกระทบต่อสุขภาพของประชาชน

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

การประเมินสุขภาพของประชาชนบริเวณพื้นที่เศรษฐกิจพิเศษ มีความจำเป็นในระดับหนึ่ง เนื่องจากทุกหน่วยงานดำเนินการตามภารกิจของตนเองบริเวณดังกล่าว เพื่อให้สุขภาพ สังคม และเศรษฐกิจของประชาชนบริเวณดังกล่าว อยู่ในภาวะปกติ เทียบเท่าพื้นที่เขตเมือง หรือเขตเทศบาล ดังนั้นการประเมินสุขภาพประชาชนบริเวณดังกล่าว โดยสำนักส่งเสริมสุขภาพ กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข ทำให้ทราบว่า การดำเนินการทั้งหมด ส่งผลอย่างไรต่อสุขภาพประชาชน หากสุขภาพของประชาชนไม่แข็งแรง หน่วยงานที่เกี่ยวข้องต้องหันมาพิจารณานโยบาย การกระทำ ผลกระทบ การแก้ไข หรืออื่นๆ เพื่อบรรเทาปัญหา หรือ แก้ไขปัญหา

การดำเนินการเฝ้าระวังครั้งนี้ด้วยงบประมาณจำกัด ทำให้การดำเนินการสามารถทำได้เพียง 4 จังหวัด 4 ภาค หากดำเนินการเฝ้าระวังรายจังหวัดของพื้นที่เศรษฐกิจพิเศษ พร้อมทั้งการวิเคราะห์ผลภาพรวม จะทำให้เห็นปัญหาชัดเจนมากยิ่งขึ้น